

Den interkommunale styringsgruppa for vilkårsrevisjon for Aurareguleringen
c/o Lesja kommunehus, 2665 Lesja

NVE
Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091
0301 OSLO
Attention: Tor Simon Pedersen

Lesja 21.01.08

Revisjon av konsesjonsvilkårene for Aurareguleringene, høringsuttalelse til miljørapporter.

Det vises til NVEs oversendelse av NINA Rapport 266 om 'Reetablering av villreintrekk', og NINA Rapport 275 om 'Krav til vannføring for å reetablere en laksebestand i Aura'.

Den interkommunale gruppa setter pris på at viktige deler av kommunenes krav fremmet til NVE i desember 2004 nå etterkommes. I det følgende gjør vi noen videre påpekninger for oppfølging.

Rapportene oppleves som gode. Den interkommunale gruppa er opptatt av å styrke kunnskap og tiltak som kan legges til grunn for å bedre lokal vannressurs-, areal- og økosystemforvaltning.

Regenerering av villreintrekk.

Den interkommunale gruppa ser positivt på tiltak som kan bidra til regenerering av villreintrekkene mellom Snøhetta vest og Snøhetta øst. Det er ønskelig at forslaget om å etablere terskelarmer ved Gåsbuosen følges opp. Denne korridoren har historisk sett vært et viktig trekkområde. Vi tror at alternativet som ligger over HRV kan gi størst insitamant for dyrene til å trekke over dalføret. Dette gjelder både for vårtrekk og høsttrekk. Samtidig ser vi at det er flere barrierer det bør tas tak i, - først og fremst høyspentlinjene og menneskelig ferdsel. Vi vil derfor også søke samarbeid med Statnett og de lokale veiselskapene om dette.

Samtidig støtter vi initiativet som nå tas av fjellstyrene og villrein-nemnda med GPS merking av dyr og overvåking av villreinens bevegelsesmønster. Dette vil kunne gi informasjon og underbygge forvaltningstiltak som kan fremme trekkene og reinens habitatutnyttelse.

Utgangsvis var kommunenes krav om en terskel ved Gåsbuosen samt begrenset tapping fra Gautsjøen begrunnet i interessen for å oppnå raskere oppfylling og høyere og lengre stabilt vannivå. Dette, for å øke Gautsjøens produksjonspotensial for næringsdyr og aure, bedre forholdene for gytevandring til sjøens tilsigsbekker, og bedre det visuelle inntrykket av sjøen.

Den interkommunale gruppa ser derfor dobbelt grunn til å etablere en terskel slik som beskrevet. Vi mener at en tydeliggjøring av denne doble hensikten bør fremheves i tilknytning til rapporten.

Vannføring for å reetablere en laksebestand i Aura

Både styringsgruppen og lokale elveinteressenter har betydelig tiltro til rapportens alternative forslag om biotopjusteringer, minstevannføringer, smolt- og oppgangsflommer. Man mener tiltakene vil kunne føre til regenerering på et akseptabelt nivå. Forventningen er at man med dette kan oppfylle miljømål samsvarende med føringer gitt i den nye vannforvaltningsforskriften som er under implementering nasjonalt.

Fra lokalt hold reises i tillegg ønske om vurdering av hvorvidt den genetiske kvaliteten av fisk som settes ut i vassdraget er god nok. Dette kunne vært omtalt i rapporten.

Det er ellers viktig å være klar over at anbefalte vannførings størrelse refereres til vannmerket i Litlvatnet. Avrenningen fra det uregulerte restfeltet oppstrøms vil kunne utgjøre en ikke uvesentlig andel av anbefalte vannføringer. Ved såkalt "adaptiv regulering" vil behovene for vannslipp kunne gjøres mindre enn det som spesifiseres i et mulig nytt manøvreringsreglement. Adaptiv regulering vil derved kunne redusere krafttapet samsvarende med denne reduksjonen.

Ytterligere mangler i beslutningsgrunnlaget

Ut fra hva kommunene tidligere har krevet, beklager vi at det ikke er vurdert hvordan krafttap kan reduseres ved riktig valg av tappested og utnyttelse av minstevannføringen for kraftproduksjon.

Kommunenes krav oversendt 13.12.04 var slik:

Minstevannføring. Det kreves en hydrologisk/elvemorfologisk og biologisk tiltaksanalyse, som bør omfatte simuleringer og undersøkelser av alternative vannmengde-, steder- og måter å slippe en minstevannføring på, evt kombinert med terskler og/eller andre biotopjusterende tiltak. Ett foreslått slippalternativ er å nytte det vannet som renner til inntaket for elva Breimega i takrenna. Det betydelige fallet ned til Finset kan evt. utnyttes for kraftproduksjon. (En slik løsning er tidligere utredet av SWECO Grøner på oppdrag fra Nettet elverk). Et annet slippalternativ er fra Aursjødammens nye omløpstunnel, som også gir mulighet for variabel minstevannføring og evt slipp av ønskelige "flommer". (Sitat fra kravdokumentets side 9).

Et ytterligere krav og påpeking vi gjorde ved oversendelsen av kommunenes vilkårskrav i 2004 gjalt eierskapet til økningen i tilsig som ved klimaendring i nyere tid er blitt tilgjengelig fra Aura- og Litldalsvassdragenes nedbørfelt:

Mer vann enn før: Ett av kravene som fremmes gjelder minstevannføring i Aura. Dette kan ha produksjonsmessige og økonomiske konsekvenser. Styringsgruppen har derfor fått utført en beregning av nyere tids avløpsnormaler for reguleringens nedbørfelter. Beregningene ble basert på NVEs GIS-verktøy Kartulf for de nevnte feltene. Oppgave over midlere tilsig som ble lagt til grunn for NVEs opprinnelige økningsberegninger (senest februar 1962) er sammenlignet med data basert på tilsigsserier fra perioden 1960-90. Denne sammenligningen indikerer at middelavløpet tilgjengelig for kraftproduksjon i Auraverkene har økt i en størrelsesorden nær 10%.

- Vi gjør krav på utnyttelse av det ovenfor påpekte tilleggstilslaget fra vertskommunenes områder som helt eller delvis bidrag til minstevannføringen i Aura. Mertilslaget var ikke forutsett da den miljømessig harde Aurautbyggingen fant sted og vil ikke gå ut over den opprinnelig forutsatte produksjonen fra anlegget.

- For tilfredstillende å utfylle beslutningsgrunnlaget om minstevannføring i samsvar med NINAs rapport krever vi dertil en konkret utredning om mulig utnyttelse av fallhøyde og minstevannslipp for kraftproduksjon i Eikesdalen.

Unyttede fall i nedbørfeltet.

Kommunene ønsker samtidig å vise til Eikesdølenes tidligere påpeking overfor NVE, av størrelsen av flomtap og en rekke potensielle muligheter for utbygging av unyttede fall innenfor det utbyggede Aurafeltet. Her ligger ifølge vår oppfatning muligheter for kraftgevinster som kan kompensere for krafttap ved avgivelse av minstevannføring til Aura.

Den interkommunale styringsgruppen for vilkårsrevisjon for Aurareguleringen.

Per Dag Hole
Ordfører i Lesja

Rolf Jonas Hurlen
Ordfører i Nesset

Tove-Lise Torve
Ordfører Sunndal

i Kopi: Møre & Romsdal vassregionmyndighet
Landssamanslutninga av vasskraftkommuner
Fjellstyrene i Lesja, Nesset og Sunndal kommuner
Snøhetta villreinutvalg
Snøhetta villreinnemd
Elveeier- og grunneierlagene i Eikesdal
Statkraft Energi
Dovrefjellsrådet